

Zas Latweeschu draugs.

1845. 8. Merz.

10ta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Peterburges. Augsti zeenigs Keisers pats 26ta Februar-deenâ irr is-
laidis grahmatu, kas no Wahz-walldas pahrtulota, Latweeschu walldâ tâ
skann: Divdesmit-sestâ deenâ scha mehnescha irr muhsu mihla weddele, ta ze-
sarewna, lechwirsiene Maria Niekfandrowna, muhsu mihla dehla, ta krohna-man-
tineeka, zesarewitscha laulahts draugs, nahkuse neddelâs ar weenu prinzi,
kas to wahrdu Aleksander irr dabujis. Tahdu dahwanu, ko Decres atkal
muhsu Keisera nammam scheligi pasneedsis, mehâ atsibstam par jaunu sibmi
winna swehtibas, ar ko winsch muhs pehz behdahm eepreezina, un mehâ droh-
schi zerrejâ, ka wissi muhsu ustizzami appakschneeli ar mums kohpâ to Kungu
luhgs, lai leek tam jaunpedsummuscham isdohtees un labbi klastees. Ar scheem
raksteem mehâ arri pawehlam, scho muhsu mihlu dehla dehlu, to jaunpedsummu-
schu lechwirsiu wissur, fur tif peeklahjâhs, wahrdds un raklds nosaukt ar tahdu
gohda wahrdu, kahds jau Keisera behrneem peekriht. Islaidam scho grahmatu
Peterburgê 26ta Februar-deenâ 1845ta gaddâ pehz ta Kunga peedsumschanas un
20ta gaddâ, kamehr mehâ waldam. — Nikolai. — Tai paschâ deenâ, pul-
sten' 3 pehz pussdeenas, wisseem Peterburges eedschwotajem pasluddinaja scho
preezigu notikkumu, no zikkadelles walneem 301 reisi gohdam schaudami is leeleem
gabbaleem. — Keisers scho jaunu lechwirsiu Aleksander Aleksandrowitsch irr ee-
zehlis par wirsneeku tam Astrakanes karabihjereu pulkam, ko us preekschu ta-
pehz arri buhs nosaukt par ta augsti zeeniga lechwirsiu Aleksandra Aleksandro-
witscha karabihjereu pulku. Bes tam zeenigs Keisers irr pawehlejis, lai scho
lechwirsiu arri peeskaita pee trim gwardies pulkeem, prohii: pee ta Preobraschen-
fes, Pawlowes un to Hussaru pulka.

Is Rihges. Muhsu zeeniga rahts wisseem Rihges eedschwotajem irr
sluddinajuse, ka pehz semmes ministra pawehleschanas wissa pilksehta no sa-
wadeem semmes mehrneekem nahkoschâs neddelâs tifs is mehrotâ; un ka tadeht
lai ne weens ne drihstahs, tahs stiggu sibmes, ko schee kungi pa Daugawas leddu
un pa kalneem pilksehtas tuhuma stahdihs, neds nonemt neds zittadi aistriht.
Turklah arri wisseem namma-saimneekem un grunts-kungeem no teefas pusses
peeteize, lai bes pretti-runnaschanas palaujoht scheem wihreem sirahdat.

*Riv. 3. 24.
No. 54.*

*H. Kallb.
No. 53.*

*King. Daryj.
No. 19.*

Is Kreewu semmes. Stahsta tur taggad laudis: stahw ne zif taht no kahdas pilssehtas pee pascha leelzella weentukka mahja, kur leelâ truhkumâ dsihwoja pahris laulatu drangu weeni paschi ar sawu dehlinu no peež gaddcem. Ne fenn wihrs nomirre, bet tai paschâ deenâ seewa nahze neddelâs un arri tâ past aigahje. Dehlinsch brihnojahs, ka tehws un mahte tik flussi, bet kad mahsinu dsird brehzam, tad ne sinn zittu ko darriht, fanemm winnu ar sinu rohkâ un nefs winnu aisrahfni, kur mahjas fargš, kunnâ, nu pat sawus kuzzenus sihdi, un tai winsch peeleeft meitinu pee sihdektu. Pats winsch skreen us leelzeltu un peesauz laudis, lai cenahsoht mahjâ, bet zits ne weens tam ne klauſa, ne kâ weens leelekungš, kas tanni zellâ brauze. Tas apstahjahs, iskahw no ratteem un puischam eet lihds eefsch mahjahm, kur winsch to brihnischfigu nelainiredf. Mibligâ prahâ winsch gahdajis, ka tee wezzaki ar kristigu gohdu nahze appakſch semmes, ta meitina pee labbas kohpschanas un tas dehlinsch — labbâ skohlâ.

*Wahrscheinlich
nach Joseph
Gardiner.*

Is deenas, widdus Ahfrilâs. Mahzitajs Radlof rakſta no turrenes, no tahs jaunâs kristigas draudses Zoar (Luhko: Latv. dr. paw. 1844 № 34 un 35, 40 un 41) pahr to, kâ winsch tur pee to paganu dwehseleh m darbojahs, tâ: „Rad nu tee swehti wassarâs swehtki bija turumâ, tad gan wajadseja, tahs noſkummuschas firdis atkal atspirdsinahht un eepreezinahht; jo teescham leels pulks to dwehselu bija gauſchi behdiga. To festdeenu preeksch swehtkeem mehs fanahzam wehl basnizâ un fataisijamees pirmâ swehtku-deenâ Jezus swehtu meelastu baudiht. Ak! ar kahdu leelu preeku un zerribu es scho deenu biju sagaaidijis, un gan arri dohmajis, ka tas Kungs muhsu luhgschannu paklausischoht, un mums, man un mammai draudsei, dohschoht sawu swehtu garru. Ar schahm swehtahm zerribahm manna firds bija peepildita, kad es pirmâ swehtku-deenâ kahpu us kanzeli, un ar leelu preeku sluddinaju pahr to, kas schai deenâ zittkahrt Jerusaleme bija notizzis, un pehz mehs to swehtu wakkarinu baudijam, un tas Kungs mums bija scheinligš; winsch man palihdseja un winna swehtiba nahze pahr winna draudsi. Pehz pabeigteem Deewa wahrdeem nahze drihs wiffa draudse, laifam lihds 50 zilweki, pee man mahjâs. Tê es winneem arri daudsinas ko stahstiju, kâ tee pirmi kristigi zilweki effoht dsihwojuschi, un kas daschâ zittâ pasaules mallâ noteekoht krittitu zilweku starpâ. Pahr to winni gauſchi preezajahs; un tâ mehs pabeidsam scho mihlu deeninu, dseedadami, un schkhiramees preezigi. No schahs deenas manna draudse itt kâ palikkuse jauna; nahze pehz daschi, kas apleezinaja paschi sawu preeku, ko to brihd' effoht atradduschi, un kad es isgahju us eelu, tad atraddu tur ar ween kahdus, kas farunnajahs pahr to, ko to deenu bija dabbusjuschi sinnaht. Wairs winnu starpâ ne atraddahs cenais. Manna dwehsele fluffibâ slaweja to Kungu. Bet weena leeta wehl bija, pahr ko es gauſchi ruhpejohs; prohti: schi, ka es tohs behrnus zittadi ne warreju sawalbiht, ne kâ stipri pahrmahzidams; bes ta es arri daschreis biju usgahjis, ka tee behrni daschadu beskaunibu dsinne. Atsinu gan, ka tas zeltotees wiffwairak zaur to, ka wezzaki tê labbi ne pratte sawus behrnus audsinahht; tapehz es 4tâ Juhli (1843)

spreddiku fazzija pahr Eli un winna dehleem, un schee wahrdi — flawehs Deews! — gah-
 je spehka. Us to nahkoschu swehtdeenu fataisijohs no wiffa spehka un fazziju spreddiki pahr
 to, zif dauds nelaines un stahdes notekoht, ja wezzaki sawus behrnus labbi ne
 usaudsina (Gwes. 6, 4.). Warrejam pehz gan arri paschi redseht, ka schee wahrdi
 klausitajeem bija gabjuschi pee firds, jo wakkara wehl atmahze zitti, kas ar affa-
 rahm sawus grehtus isfuhdseja; un arri wiffu nahkoschu neddelu es daschreis tadeht ne
 warreju skoblu turreht; tif dauds nahze, to man bija isklausiht, eepreezinahht un
 pamahziht. Tai ohtra swehtdeenā, tas bija 11tā Zuhni, es sluddinaju spreddiki
 pahr teem swehteem raksteem, kas atrohdahs Matt. 7, 13.: „Ge-eita zaur teem
 schaucreem wahrteem u. t. j. pr.“ 23tā Zuhni preeksch pussdeenās pahr Ezekiēla
 (33, 11.) wahrdeem: „Atgreesetees; atgreesetees no saweem nikneem zelleem,“ un
 pehz pussdeenās pahr teem raksteem, kas Ebreefu gramatā 6, 4—6., „Ne warr
 buht, ka tee, kas weenreis apgaisinoti bijuschi“ u. t. j. pr. „Schinnis treijās sweht-
 deenās wiffwairaf spehks no Deewa wahrdeem irr isgahjis us draudsi, tā ka
 taggad gan lihds 40 zilwekus jau warr skaitiht, kas no grehtu-meege usmohdi-
 nati. Arri pee teem jaunefleem warrejam manniht, ka firdis bij cefustinatas,
 tā ka mehš arri jau 11 no teem essam islassijuschi, kas drihs buhs ja-kristi, un
 ka nu pa wiffam lihds 60 irr, kas to sawadu mahzibu dabuu. Al kant jel tas
 Rungs winnus wiffus sawā schehlastibā pasargatu, un ka ne weens ne atkabh-
 tohs, bet winni wiffi sawā laikā tiftu peeskaititi pee tahs draudses, kas sweht-
 tiga. — Daschreis man pascham firds gribbeja kahpt pa mutti ahra, kad winni
 tif gauschi nostummigi un garrā satrekti, sawus grehtus apšunnadamees, pee
 man atmahze, ka winni no affarahm ilgu laiku ne wahrdinu ne warreja isfaz-
 ziht. Daschi apleezinaja, ka winni zauru nakti ne effoht warrejuschi eemigt, ar-
 ween dohmadami: kant jel jau ta rihta stundina buhtu klahht, fur noeet pee man.
 Geksch tahdahm stundahm mahzitaja firds ar swehtu preeku samanna to gohdu,
 ka winnam ta Runga preezas-wahrds irr ja-sluddina, kas tahm satreektahm fir-
 dim atness atspirgshamu un peedohshamu. — Arri to tas Rungs tē irr parah-
 dijis, ka winsch wehl ar ween arri tahs zectakas firdis zaur sawu swehtu garru
 warr atmihkstinaht. Bijs teescham tē labs pulzinsch tahdu, us furceem es, sa-
 wus spreddikus sluddinadams, raudsiju, dohmajoht tā: „woi schahs firdis gan
 jebkad tikschoht cefustinatas?“ Un rang', jau tanni deenā, kad es to spreddiki
 pahr Ezekiēla wahrdeem sluddinaju, es redseju to wiffleelaku, wezzu grehzineeku,
 to firm-galwu Harden, tē basniza randam, un tai paschā wakkara winsch pee
 man mahjās sehdeja istabā, pasemmohs prahtā un gauschi raudadams. Winsch
 ar affarahm apleezinaja, ka tas Rungs winnu gan jau daudsfreis effoht aizinajis,
 bet ka winsch tam ne effoht paklausijis, un taggad winsch labpraht gribbeja sin-
 naht, woi tas Rungs tif wehli winnu gan wehl peenemschoht? — Wiffwairaf
 winna firdi apgrubtinajoht, ka winsch sawu wezz-wezzu mahiti, kas tif pee speeka
 warreja aiswiltrees, effoht no sew nostubmis, un taggad ne sinnoht, nedš woi
 winna wehl dsihwa, nedš fur winna effoht. Un luhl', arri scho zeefirbigu wihru
 Deewa wahrdi irr uswarrejuschi: winsch teescham! bija negants grehzineeks, un

sewischki leels dsejrajs, un peedsebruschâ prahâ dandj breefmas padarrijis. Bet kas arri wehl ihpaschi muhs skubbina, ta Kunga wahrdu slaweht, irr schi leeta: ka jau zaur to atgreesu leelu grehzinecku 6 zittas dwehseles irr atgreesas. Warr gan buht, ka arri jau wehl wairak tahdu dwehseleu atrohдах, bet schahs feschaß draudse jau pasihst. Tas notikke tâ: Kad wehl ne weens mahzitajs tē ne bija, tad Hardens jau daschreis tē kahdas dseefmas, fo winsch no tahm kristigahm draudsehm zittas mallas bija mahzijees, bija dseedajis, un tad Deewu luhdſis. Daschs zits zilweks, kam arri prahs us to neifahs, tad atnahze pee winna un flauſija. Tâ jau peez dwehseles us reis tifle pamohdinatas un kad tahm jo deenas jo leelas slahpes usnahze pehz Deewa wahrdeem, tad winni gahje us Zumbraf-zeemu, fur jau to laik' kristigah mahzitajs dsihwoja un winnus arri wiffus kristija. — Sewischki ja-brihnojahs pahr to festu zilweku, kas zaur Hardena dseedaschannu un Deewa luhgschanahm ier atgreesis, un kurra ustizziba un postahwiba gan irr wehrta, ka es juus druszin wairak pahr winnu stahstu. Schis bija dsimts zilweks, wahrda Kleenment, un peederreja weenam tē turwuna dsihwodamain saimneekam. Nahze brihscham schurp, tē sawus draugus apmekleht, un tad arri daschreis dabbuja dsirdeht, ka Hardens dseedaja un Deewu luhdse. Zaur to skubbinahs winsch arri pats mahjas sahze Deewu luhgt un atgreesahs no saweem grehkeem. Ir wahrdu falkoht: winsch zaur Deewa garru atdsimme. Bet kad to wiina saimneeks nomannija, tad winsch sawam kalpam aieiecdse Deewu luhgt; bet schis tatschu jo deenas jo zeetaki tam Kungam peckehrahß. Weidsiht saimneeks apnikke, winnu lammahht, pahrdewe winnu tapehz zittam, wehl niknakam saimneekam. Schis leelijahs, ka tam gan drihs iskulschoht wiffas Deewa luhgschanas, un pawebleja zitteem kalpeem, peeraudsiht, ka winsch arri wakkardß ne Deewu luhgtu, un kad tee winnu usgahje pee luhgschanahm, tad winnu tuhlihn wedde saimneeka preekschâ, un schis bes scheloschanas winnu nokuhle ar pahtagu, brihscham lihds affinin. Kalps to ilgu laiku panesse ar pasemmigu prahtu, kâ zittkahrt tee pirmi kristigi affins-leezineeki. Winsch labbaki pazete to kulschannu, ne kâ winsch buhtu mittejees Deewu luhgt, un rang', tam Wiffuwalditajam isderahß, schim lauschu ehdejam sirdi pa wiffam atgreesi zaur winna kalpa pastahwibu un pazeeibu. No ta laika saimneeks pats eesauze kalpu rihdß un wakkardß istaba un lifke winnu tur Deewu luhgt un dseedahht, un tâ abbi arri saderrahß nu dsihwo labbâ meera kohpâ. — Us schv dsimtu zilweku dohmajoht, kas tahds pastahwigs sawâ deewabihjaschana, zil dandj kristigi zilweki ja-kounajahs, kas sawâ tizziba schaubijahs.

(7tai un 8tai lappai pawaddons no wessela bohgena, fur atrohдах: Kristigah isflaidroschanas ta peehta un festa bauſla. — 9tai un 10tai lappai tâ pat pawaddons no wessela bohgena, fur lassama: Ta festa apzerreschana pahr teem stahsteem no Ahbraama.)

Brihw drikleht. No Widsennes General-gubernementes pusses: Dr. C. E. Napierſky.

*Klein
M. J. J.
C. J. J.
1844. May
P. 27 42*